

SZÁLLÓ LEVELEK

Megjelenik minden esütörtökön.

Előfizetési ár:
 6 héra . . . . . 6 korona.
 3 héra . . . . . 3 korona.
 Egyes szám ára 20 fillér.

Feloldó szerkesztő:
POLGÁR BÉLA

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
NYÍRAD, Zalamegye.

in ezendő a lap szell-mi es anya i részét
 ille ő minden küldemény

Elderádó.

Zala-Egerszeg városának az ez idő szerinti polgármestere, Botffy ur ugyanesak nagy fináncz zseninek bizonyult. Legalább vállalkozási szelleme amellett érvel, hogy Zala-Egerszeg városának az adósság tengerében megsülyedt szekerét képes lesz kirántani.

Kováts Károly volt polgármestert súlyos szembaján kívül visszavonulásában még a könynyelmü gazdálkodás vádjával is megillették, mert a visszamaradottságban tepsedő város fejlesztése és megmentése érdekében oly összegeket adott ki, amelyek sehogysem állottak arányban a város jóvödelmével.

Lépten-nyomon szemrehányással illették ezt a tevékeny embert: sokan megvádolták haszontalan kiadásokkal, pedig a tapasztalás azt mutatta meg, hogy Kováts Károly alkotásai jól jóvödelmező tökét teremtettek, melyek az idők folyamán mind busásabban fizetnek.

A tulterheltség békóiban vergődő adófizető polgárság az intrigáktól felbujtogatva, mind hangosabban kezdte követelni Kováts Károly visszavonulását és keresve-keresték a szabadítót, a ki eső szélére jutott várost — megmentse.

Botffy Lajos ágilitása, Svastits Benő zseniálitása s néhány uszályhordozónak közremüködése mindinkább megérlelte az adózó polgárságban azt a hitet, hogy a Mesiás, aki az ígélet földére bevezetheti Zala-Egerszeg népét nem lehet más mint Botffy Lajos vármegyei első aljegyző.

És hogy e fináncz kapacitás működéséhez a kellő talaj biztosittassék, a belügyministerium Botffy Lajos t Zala-Egerszeg város zárgondnokává nevezte ki az időben, hogy az ő éles szeme a kibontakozás utját megjelje.

1895. évi deczember hónap első napjai a megváltás órájának közeledését jelentették, mert Botffy Lajos vármegyei első aljegyző, minek utánna évi zsiros nyugdíjat eszközölt ki, a maga részére, el-

törődöttség és munkaképtelenség ezimén, ez a munkaképtelen és eltörődött ember 1896. évi január hó elsejével beleült a zala-egerszegi polgármesteri székbe.

Zala-Egerszeg városa lelkesülten kiáltotta az: „Ave Caesárt!” s várták az alkotó kéz szabadító munkáját. Botffy ur egy szép hagyatékot vett át, mely mindennél ékesebben szóló enlékoszlopa lesz Kováts Károlynak örökké.

A jóvödelmek emelkedése daczára a kiadások nem fogytak és a pótdó polyp karjai épp oly erősen szorongatják a szegény egerszegieknek görhes nyakát, mint Kováts Károly idejében; sőt nem tulozom a dolgot, ha nyiltan kimondom, hogy a helyzet egy fityingnyit sem javult.

Akik a dologban beavatottak, egész határozottsággal állítják, hogy nem elég az adó forintok után kivetett 100 perzent tulmagas pótdó, hanem még a hus- és borfogyasztási adóra ezenkívül 75% esik; így tehát Zala-Egerszeg város pótdója 175%.

Nohát ilyen gazdálkodás Botffy urnak is fog emlékoszlopot emelni, esakhogy annak alkotó elemei nem a nép hálájából és ragaszkodásából fognak kikerülni.

Ugy mondják, hogy Zala-Egerszeg városa hus- és borfogyasztásért 14.000 frtot fizet az állampénztárba, amely összeg a lakósság számarányához úgy áll, hogy minden egyes ember 1 frt 60 kr hus- és borfogyasztást fizet.

De ez Botffy urnak még mind kevés; a nép adófizetési képességét egy vedlett esizmadiából lett, még írni is alig tudó koresmárossal oly képen teteti próbára, hogy ezen behajtó közeggel abban állapotott meg, miszerint ha a 14.000 frtnál többet tud behajtani, a fölöslegesnek 50%-a az övé lesz.

Megy is a gazdálkodás, esakugy izzadnak bele a zalaegerszegiek.

A panaszos levél, mely ezen zseniális haszonhajtó foglalkozást nekünk tudomásunkra bozta, különösen a kereskedők és a termelők nehéz hely-

zetét rajzolja rikító színekkel, ezekről azonban majd legközelebb bővebben írunk.

Addig is kézzelfogható czífolatot szeretnénk ezen épületes dolgok felől hallani, mely ha sokáig késik, lesz gondunk rá, hogy ezen visszaélések megszüntetése mielőbb bekövetkezzék.

Minden erőnkkel rajta leszünk.

Polgár Béla

A „hecckáplán.”

E lap múlt számában egy cikk látott napvilágot, mellyel pap társaim is tüzetesebben foglalkoztak. Sok igazságot mondott el Doromb ur a mi káplánainkról. Tény az, hogy ezek a mai fiatal segédlelkészek hevesvérű, lobbanékony természetű legénykék, akik kotnyeleskedésükkel nekünk, az öreg papoknak adnak legtöbb vesződséget.

Nem igen kérdeznak tanácsot, okosabbnak tartják magukat prinzipálisainál.

Azon áldatlan állapotoknak melyeket bakafintokoskodásukkal földézték, kevés hasznuk van reánk papokra nézve.

Magyarország kath. alpapságát éppen a vallási türelmesség jellemezte leginkább minden időben, s ha néha egy-egy tulbuzgó, fanatikus érzelmi ember merész gondolatának megvalósítása közben tul lőtt is a czélon, ezt még senki sem írta a kath. klérus számára lapjára telerhánt, mert az a káplán az ilyen eltévelyedett emberre mondani: „egy zsidó nem csinál vásárt.”

A felekezeti türelmetlenségnek lett eredménye az elkeresztelési rendelet s ennek kifolyásának mondhatom az egyházpolitikai törvényeknek életbe lépését is.

A fiatal káplán urak tulbuzgóságukba a néppárt szolgálatába állottak s hogy ennek a megfelelő talajt előkészítsék, megindították az általános mozgalmat, mely minden a katolizizmus szemüvegén keresztül szeret nézni s mely az élet minden alkotására a vallás peccsétjét akarja ütni.

Vakon rohantak a veszedelmek s úgy jártak, mint az a támadó fél, amely az előrohanása közben háta mögött felégette a földet, hogy a visszavonulást is lehetlenné tegye a maga részére.

A kath. alpapság, mely vezéreit magára utaltóságában nem püspökei köreiben szokta keresni, összetett kézzel kénytelen nézni a káplán urak manipulációt, melyek hogy az anyaszentegyháznak mi jót fognak hozni, arról ez idő szerint fogalommal nem bírok.

A nép és iparos elemnek még az eddigénél is vallásosabbá tetele biztosan nem fog előnyére lenni a kath. papságnak; az pedig, hogy az egymással eddig békeségben élő hitfelekezetek között a vallási békétlenség magvait hirtették el a káplán urak, még az ő előnyükre se válik.

Kisebb nagyobb városokban sebbel lobbal a kath. legényegyesületeket szerveztek s aki az eszmétől áthatva nem volt s vonakodott annak tagjai közé beiratkozni azt felkeresték családi tűzhez yenél

T A R C Z A

Éljen a bölcs Péter Kálmán!

*Halad Zulu tanügye is,
Mint folyami s tengeri rak;
Mivel tanfelügyelője
Nem tis, hanem husz körmöt vag.
Hat forint és negyvenkilencz
Krajczárt nyert a ferbli-kartyán...
E bosszantó nyereséve!
Éljen a bölcs Péter Kálmán!*

*Halad Zulu tanügye is,
Mint a lombot ragó lajhár;
Here méhek rajától zsong,
Mint óriás avult kaptár.
Úl mint apa mélikirály a
Tanfelügyelő, kaptárán...
Vadkeserű mézzel együtt
Éljen a bölcs Péter Kálmán!*

*Halad Zulu tanügye is,
Mint a méző csiga bica;
Tanfelügyelőnk díjába
Elmarad, mint isten nyí a
Kevés neki a tizenöt
E kátrányos hátrányavói
Éljen a bölcs Péter Kálmán!*

IGNÁCZFY VINCZE

A tapolczai társadalmi viszonyokról.

Tisztelt Sz. Krisztó ur!

A »Szálló Levelek« 2. számában közzétett ismertetésem miatt sok szemrehányás ér azok részéről, akikről akkor nem emlékeztem meg.

Nehogy úgy látszassam, mintha az illetőket kicsinyel-ném, kérek még egy kis helyet, hogy róluk is egyet-mást elmondhassak.

Kétségkívül Vastag János tanár ur megérdemli, hogy ő róla, mint kiváló szőlős gazdáról legalább azt megmondjam,

s reá beszéléssel igyekeztek a zsenge korát élő egy letnek minél több hívet és pártolót toborozni.

Kopogtattak a püspökök, kanonokok s jobb javadalmazású papok ajtain, mi által mindnyájunkra a »szent czél nevében« ujjabb megadóztatást róttak; az iparos elembe pedig az egyenlenség üszkeit szórták, így akarván egy esetleges képviselő választásra előkészíteni a talajt, mely azután a néppárt minél erősebbé válásával megdönti a szentesített törvényeket.

Ezek a fiatal urak eszközeikben nem válogatósak, sürögnek forognak a polgár ember körében.

Nekünk pedig szólnunk nem szabad, mert a »gyerekek« biznak erejükben s ha még mi is ellene szegülünk aktiójuknak, úgy minket vádolnak meg eretnokséggel.

Kényes helyzetünkben tétlenségre vagyunk kárhoztatva s ha a társadalom szeméről a hályog minél előbb le nem vésik, úgy oly zür zavar lesz, melyből a kibontakozás útját csak erélyes rendszabályokkal lehet megtalálni.

A helyzetet őszinteséggel tártam fel, aki hisz szavainnak, az a plébánosokat és a felsőbb papságot a hecczkaplánok galibáért nem okolhatja.

Egy katolikus pap.

H I R E K.

* A **tapolczai iparos-bál** oly fényesen sikerült, hogy a közönségnek irigységében majd megpukkadt. Hisz szerint

hogy a püspöki telepe fényes jövővel kecsegtet. A rosa nyelvek azt beszélék ugyan, hogy a kénvirágos feeskendéstől szagot nyert borait úgy gyógykezeli, hogy a gyógyszertárból minden *glicerint* és *otkoltat* összevasárolt és *Szigly* bátyóval minden dé után ily illatszereket öntözgetnek a -- borokba.

Vastagh tanár ur állami függő helyzete daczara is a függetlenségi párti elveknek hódol, meg is mutatta a Kossuth választásnál Skublics Gyula minden fólháborodása daczara is ezt. Janos ur szabad órában a »Szálci« ban szokott néha megfordulni, s ha vállalkozó akad, szívesen gyönyörködik a -- *makhetes* jelentőségében.

Kovács Vilmos dr., keresett ügyvédi irodájában szokta ügyfeleit jó tanácsokkal elatni, s vajmi ritkán esik meg ve'e, hogy felei szót ne fogadnának neki. Mint egyik szenvedélyes biciklista, a bírósági tárgyalásokra pontosan szokott megjeleni s mivel korán szokott felkelni meg is lelte az aranyat -- *Bogláron*.

Hoffmann László dr., »kis házacskájában« serényen gyűjti a vagyot s mint halljuk, ilmeit néha legfeljebb csak egy-egy utczai tamadás zavarja meg.

A társadalmi életben az izr. hitközség dolgait szeretettel gondolzza; beadványaiiban erkölcs-nemesítő eszméket fejteget magában, melyek azután neki nagy jövődelmet bizto-

ó is rendez egy bált, melyen a kállai kettőst egyik legnépszerűbb iparos ténsasszonnyal fogja járni.

* A **badacsonyi »Hableány«** részvénytársaság úgy halljuk, legközelebb népes parkot létesít a Balaton somogyi partjain, hogy a kaesák és a libák az innenső kertben vígan legelészzenek tovább. A libapásztor méltóságos Smuczíg Gyula lesz.

* A **vármegyei közigazgatási bizottsági** mult havi ülésén Zígler Kálmán diszszónok és Amerika bajnoka elismerését fejezte ki a megyei árvaszék komoly elnökének a resztancziák apadása miatt. Értesülésünk szerint ezen hálanyilatkozatért közjegyzői munkadíjai jövőben minden vitatkozás nélkül megfognak állapittatni.

* A **keszthelyi főgymnázium** tanuló ifjusága hangversenyt rendez, melynek kiváló érdeket kölesönöz *Latyakos Vincze* diszfelolvasása ily czímen: »Néppárti ötletek!«

* A **Balatonban** nagyon apad a halállomány, amelyen a világ legszellemesebb ujságja úgy vél segíthetni, hogy néhány szardiniás pikszisben oltott szunyogokat helyez el, hogy azokból arany halak legyenek.

* A **nagy kanizsai társas** egyetek egy véka alá akarnak tömörülni; az előkészítő bizottság *Eperjesi Sándor* mérsékelte napidijai mellett most tartja értekezleteit.

* A **Balaton** parti végrehajtó bizottsága febr. hó 2-án *Tapolczán* arról fog értekezletet tartani, hogy a létesítendő vasut a Balaton hosszabban verendő hidon, vagy pedig a föld alatt építettessék-e? Az egyes részvényesek már elszegődtek a nagy erdő birtokosokhoz fát vagni.

* A **svindlériának** egyik találó ötlete nyert megvalósulást Keszthelyen egy hivatalos bicikli alakjában, melynek hivatása az lesz, hogy az osztálysorsjáték szerencsés nyerő számára érkező távirakat mielőbb kihordják rajta.

* A **nagy lengyeli körjegyző**. Lapunk 2 ik számában adtuk hír *Teodor Gascario* a lengyeli körjegyző ounos uzei-

sitanak *Emberbaráti* érzelmei annyira ismeretesek, hogy képviseleti költségeit nem szokta elfelejteni fólszámítani.

Az adósságot nem szereti, épp azért ügyfeleinél levő követeléseit nem szokta náluk kamatoztatni.

Hirsch Lipót is azok közé tartozik, akik a megvagyonosodásnak egyik jövődölmező forrásat a szőlő kezelésben látják. Biztosítási irodája, jó modora, faradhatlan tevékenysége — különösen a pénzszerzés terén — általános tiszteletet szereztek neki. Úgy mondják, hogy a fólszolgabíró urnakó a pinzemestere.

Lóvensohn Mór dr., nyájas ember, aki a bálterem parkettjén épp oly otthonos, mint betegek körében, s mint ilyen különös hajlamot érez magában a családi összekocczanások eredményes kiegyenlítésében. Kiváló műizlésre vall, hogy a női szépségnek feltétlen hódolója, szellemes bókjai élénk bizonyosságát adják annak, hogy sokat olvasott és még többet *tapasztalt*.

Azt hiszem tisztelt Szerkesztő ur, hogy a most említett urak után *hölgyeinkről* egy legközelebbi tárcza czikkben ideje lesz elmondanom szintén egyet-mást, nem bucsuzom tehát végleg, hanem csak a -- vizontlátásig!

Julia.

meiről s máris az igazságszolgáltatás nyújtotta elégtételadásról számolhatunk be. Ugyanis f. hó 21-én a z-egerszegi kir. járásbíró B 786 sz/1899. sz. a hozott ítéletével Fodor Gusztav körjegyzőt a törvény kijátszásaért *tizennégy napi elzárásra és 200 frt. pénzbüntetésre, Mattersdorfer Jakabot pedig 8 napi elzárásra és 100 frt. pénzbüntetésre* ítélte. Felhívjuk az alispán ur figyelmét ezen körjegyzőre azzal, hogy ellene a fegyelmi eljárást haladéktalanul elrendeltetni sziveskedjék, mert egy elzárásra ítélt köztisztviselő, többi tisztviselő tekintélyének rovása nélkül egy percig sem tűrhető meg alásában.

* **Népszerű főispánunk** egy részegség mentes házi bájt rendez e farsangon a kvartélházban. A balkirályné *Júlika* lesz, aki a táncot egyik fiakkrossai nyitja meg. — Mint halljuk *Botka* főbíró is most rendelte meg *Hervadt Márta* urnő részére a fényes bali toiletteot — hitelbe. A bájt követő nagy vacsorán Arvay főjegyző ur tartja az ünnepi felköszöntőt, különösen hangsúlyozvan, hogy a parbaj egy oly haszontalan intézmény, melyet minden gyáva ember megvet.

* **Sümeget** e hó 25-én volt a sorshuzas a népszerű *Seusszans* disznógyűlése mellett. A járási jegyzői kar bizalmas értekezletén elhatározta, hogy szeretett főszolgabírójának közelgő név ünnepére meghozatja *Vajdlits József* könyvkereskedéséből a *«Pesti művelt társulat»* meg az *«Hil-otant»*. A hasznos ajándékot *Somogyi József* felfüggesztett körjegyző fogja átadni.

* **Csaorendeken** a múlt nap majdnem párosviaskodás lett a „Szálló Levelek” ama híre miatt, mely *dr. Lengyel Armin* ottani orvosról megjelent. A felek a kaszinóban békés uton úgy intézték el az ügyet, hogy egymás fejéhez gyufaartókat vagdaltak. A lovagiasság ezen legujabb fajtája hír szerint Csab-Rendeken több követőre is talal.

* **A megyei gazdasági egyesület** tevékeny elnöke *Ringits Ferike* legközelebb Pomazra utazik a esiesóka termelés tanulmányozása végett. Mint rebesgetik magával viszi baró *Csimcsenari Géza*t is, aki a végrehajtók gyakori látogatása elől enyhébb éghajlat alá menekül.

* **Az ukki kísértet** mióta Mayer tb. főszolgabíró a helyszínén megjelent, kezd elmaradni. Utána járva a dolognak, a kísértet kimaradásának okául azt emlegetik, hogy Estók ur a legkomolyabban kijelentette az ukki bíró hazánál, hogy ha még egyszer a kísértet jelentkezni mer, *Somogyi József* nyitádi satrapát és híres *Don Ivant* fogja bakterül odaállítani, aki a tole megszokott finomsággal azután majd el fog vele banni. E fenyegetés érthető megdöbbenést okozott e kísértetnél.

* **A légrádi városi levéltár** teljes pusztulásnak indult, amennyiben a város nagy száju jegyzője semmi gondot nem fordít az őrzött értékes okmányokra. Jó lenne, ha az alispáni hivatal a megyei levéltárosokkal az érdekesebb, Légrád multjára vonatkozó okmányokat kiválogatná, hogy a megálló helyre, a megyei levéltárba elhelyeztessenek. Megérjük meg különben, hogy a *Ludbrégiek* sajtót fognak a régi iratokba takargatni, mert a légrádi jegyzőtől, hogy megesapant jövedelmét emelhesse, ez is kitélik.

* **A csaktornyai tanító épeзде** nagyérdemi igazgatója legközelebb körlevelében fogja felszólítani az ország ifúságát, hogy minél többen iratkozzanak be az ő intézetébe. Az ele-

mes igazgató ugyanis maga kezeli az állam által az étkezésre kiutalt pénzt, s oly kosztal látja el a növendékeket a saját zsebe előnyére, hogy azok egyenkint kezdenek megszökni, vagy amelyekben több a kitanús, erős fogadalmat tesz, hogy többé az évvégével Csaktornyára vissza nem tér. A napi étkezés a következő cieledeket nyújtja:

*Krumpli leves asszonyhajjal, vagy póloskával,
Krumpli csuszpaiz disznó bürke és körömmel;
Túrós csusza belsírrel merskelten leöntve.*

Egyik saterosünnepi ebédén pedig ez volt a menü:

*Hus'evés hajta-metettel,
Marha mócsing esemlye mártással,
Koposza rántás tőtelekkel,
Borju fejből kocsonya félig jagyva.*

Nem esoda, ha ilyen gazdalkods mellett a tisztelt direktor ur vagyontái szerz. Hja! könnyu annak, akinek egy gróf *Fajanko*, meg *Pater Kalman* a barátja. No de azért mégis segítünk mi a bajon.

* **A tapolezai elemi iskola** nem egy osztalya tulszufolyva van anyyra, hogy 120 tanuló is van egy tanító keze alatt. Persze *Pater Kalman* ur mindezt nem veszi észre, mert ha Tapolezara jon iskolákat látogatni, ez a látogatás a plébánia lakason tul nem terjed, az iskolakba pedig vajmi ritkán vezet. Az iskolában nem lehet — ferblőre megértésemir a mi feles tanfelnevelőnkkel különben az is, hogy az iskolalátogatást *Lesencze Tomajon Csehpimaszéknál* ferblizte el. Es mindezek daczara mily gyönyörű referadákat olvasunk a tanfelügyelő ur iskola látogatásairól a megyei közgazgatási bizottsági ülések tudósításaiban. Majd hogy hasra nem vagja az ember magát meghatottságában a szörnyű ügybuzgalom mian.

SZERKESZTŐI ÜZENETEK.

Jó barát. A pater Skrobának léleplezesét mindnyajan érdeklődve várjuk. Ha az adatok megbízhatók, nincs mitől tartani való. Szíveslyes üdvözlét!

Sümeget »D.« Onnan többször is telhetnék egy-egy jó hír, vagy mas érdekes közlemény. Kérjük.

Gyömörőbe. Kis türelmet kérünk, legjobb akaratunk mellett sem lehet személyes találkozás nélkül az ügyet elintézni. Ugy látjuk ott több a félreértés, mint a rosszakarát. Panaszos levelét addig félretettük s közlését szóbeli tárgyalásoktól tettük függővé!

Z-Egerszegre. Részünkről a vele való foglalkozást befejeztük.

Letenyére. Kivánsága szerint boríték alatt ment; de kar a félelem.

Alsó-Lendvára. Szívesen vennénk, ha tudósításai megbízhatók.

»L.« Bercedt? Levelenre gyors választ kérek,

A »Szálló Levelek« előfizetési árai:

Egy évre	— — — — —	12 korona
Fél évre	— — — — —	6 »
Negyed évre	— — — — —	3 »